

0722 531 385

646 518 1014

השבוע בקו

פעררר ככי לאהבתך
מדי וישראל אחת צנינות להאזין
א לעכטיגן
התוערות
מחשובי המשפיעים שליט"א
בשלוהה 9

ההתה

גליון שבועי לגילוי אורה הנשמה ע"פ משנת הבעש"ט הק' ותלמידיו

הלימוד היומי בספרי חסידות

לשבוע הבעש"ט
ספ"ה ק' כתר שם טוב

יום	סימן
ראשון	רפה - ב
שני	רפו
שלישי	רפז
רביעי	רפח
חמישי	רפט

פרשת בהעלותך תשפ"ב / גליון רי"א

נקודה מנחם דא"ח כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א **דזח אפנו**

עבודת הפרשה מספרי החסידות - בשפת המעשה **דיבורי חסידות**

ענין המנורה לעשות כלי לאורו יתברך בתוך החושך, על ידי האמונה שהכל אלקותו יתברך

על מצות הדלקת הנרות מובא במדרש משל למלך שאמר לאוהבו אני רוצה לבוא אצלך, התקן לי כלים, וכשירד המלך בכל הדר מלכותו התבייש ההדיט וטמן את כליו, אמר לו המלך איני רוצה אלא שלך. וכן השי"ת כולו אורה, ככתוב "נהורא עמי", ובא ואומר לישראל "ועשית מנורת זהב" שנעשה כלי לאורו. ויש לבאר הענין.

הנה השי"ת אין לנו השגה באורו יתברך, וכל יכול והכל שלו, עם כל זה ברא את הארץ הגשמית וצמצם אורו והסתיר עצמו, מפני שרוצה שאנחנו בריות שפלים נביא את אורו יתברך כאן בעולם הזה, על ידי נשמותינו - "נר ה' נשמת אדם", שיקיימו תורה ומצוות - "נר מצו ותורה אור". וזו תכלית בריאתנו ובריאת העולם החושך הזה. כמו שכתוב "למעשה ידיך תכסוף".

ולכן אל יפול לבנו כשאנו שרונים בחושך ומוקפים בכוחות הגוף המפריעים בסתר המדרגה, ומרגישים שאין יכולים להאיר כל כך ולקיים מצוות כדבעי, משום שכל החושך הוא שהשי"ת רוצה ששם נאיר אורו יתברך, כמה שמעשי ידינו מגיעים. ואם יכולים רק הרצון והתחילה קצת, אז זה מה שהשי"ת רוצה מאתנו. וכמו שמבאר התפארת שלמה (עקב) על הפסוק "והפיץ ה' אתכם בעמים... ובקשתם משם את ה' אתלקיך ומצאתו...". שבאורך הגלות רוצה השי"ת לפעמים אפילו רק בקשה קטנה בלב (עיי"ש באורך).

והעצה היעוצה לסלק את החושך ולהתגבר על טבעיות הגוף היא על ידי האמונה, שיקבץ בנפשו שאין שום מקום פנוי מהשי"ת, ואפילו כוחות הקליפות יונקים כל חיותם מהשי"ת, ואם כן אין עוד מלבדו, ואז יתפרד כל החושך.

וכמו שמבואר ב'שוערי אמונים' (מאמר בחסון) המשל מהבעש"ט הקדוש, שעשה המלך שבע חומות באחיות ענים כדי שכן המלך יתגבר עליהם ויגלה קירבתו למלך. וכמו כן שבעת כוחות הגוף המושכים את האדם לחומריות, הם רק אחיות עינים, ובאמת לית אתר פנוי מיניה, והכל הוא רק שהשי"ת רוצה עבודתנו, שאנחנו נגלה את האור האלקי שלית אתר פנוי מיניה.

ועל כך פירש חו"י ז"ע "אל מול פני המנורה", מרמוז על השכינה הקדושה, שכשישים האדם לבו לשכינה, שחבל הוא חיות אלקית, אז "אירו שבעת הנרות" - אזי יאירו לו כוחות הגוף להשי"ת.

וזהו גודל מעלת ישראל המתגלה במצות הדלקת הנרות. שהשי"ת שהכל שלו רוצה שאנחנו נאיר אורו יתברך בעולמו. וזהו שנתקשה משה בעשיית המנורה. לרמוז שכל ענין הנרות הוא דווקא הקושי, ושם נאיר אורו יתברך. וזהו גם הענין שמשא זרק ככר זהב לאש ונעשתה מאליה, כי עבודתנו היא הרצון וההשתדלות כמה שידינו משגת, והשאר השי"ת מאיר. שזוהי כל התכלית, שאנחנו נעשה מה שאנו יכולים לפי ערכנו הדל.

גארנישט שבגארנישט

כולנו יודעים שהיסוד המוסד בעולם החסידות היה הביטול, ההכנעה, והענוה. אך למעשה עומד הבעש"ט הקדוש ומזהיר אותנו: אין עצה לגאוה!

מהשי"ת. האדם בעצמו, גם עם כל העצות שבעולם (וכפי שהיישר דברי אמת' אומר שם שלימדו תורה לשמה מתוך פרישות מעולם הזה הוא הדרך להגיע לך), אינו יכול להשתחרר מכללי הגאוה והישות, כי הוא נברא גאוותן. על אף שחסידיים עמלו בכל דרך להכניע ולהשפיל עצמם בכל דרך, הם ידעו שמאומה לא יעזור. הם בעלי גאוה במהותם. הם רק עשו מה שמוטל עליהם, בתפילה ובתחנונים שהשי"ת ירחם עליהם ויוציאם מכלא הגאוה שבו נולדו.

הענוה של הס"מ

לעומקם של דברים, הרי שדבר זה עצמו מבטא את הענוה האמיתית, עליה אנו למדים השבוע בפרשתנו. אילו האדם היה פודה את עצמו ממאסר הגאוה, הרי היה בעל גאוה כפול. כפי שמספרים על אותו בחור מבוגר שלא פסק מלברור לו שידוכים כמדרגתו ה'רמה', והשדכן הציע לו לעבוד קצת על גאוה, ולאחר כמה חודשי 'עבודה' הגיע למסקנה שהוא צריך שידוך עוד יותר טוב כי עתה נוספה לו מעלת הענוה על מעלותיו...

וכפי שהיישר דברי אמת' כותב שם (כמה ימים לאחר חג השבועות): **"ובאמת שמעתי כעת בחג השבועות הזה מפי קודש קדשים הרב המגיד [מזלאטשוב] מוה"ר ר' יחיאל מיכל ב"י שאמר בזה הלשון: העולם חשבו שמצוה להיות עניו, ובאמת מצוה זו לא נאמרה בתורה, רק התורה מספרת שבח משה. ובאמת הס"ם העלה בלבם דבר זה שמצוה להיות עניו, כי מקודם מגדיל לב לב האדם בגבוהותו, ומדמה לו שהוא למדן גדול, ויחסן גדול, ועשיר, וחסיד, וצדיק, ובעל מדות טובות וישרות, וירא ונעים ונחמד. ובאמת לפי מעלתו היה ראוי להיות גדול מכל עמו, ולא לפנות אליהם, ולא להתחבר אליהם, רק שזו מדה גרועה, שמצד זה ימאס בעיני העולם שיחזיקוהו לבעל גאוה, ובאמת מצוה הוא להיות גם כן עניו ושפל ברך, ולדבר עם כל, ולהיות עלוב מכל, על כן הוא עושה עצמו עניו. כל זה הוא פיתוי הס"ם, כי מתחלה הגביה לבו בקרבו ותיקד עד שאלו תחתית, ואחר כך הוסיף לו מצוה זו למעלה להוסיף גאוה על גאוותו."**

מסיבה זו, את הגאוה אין האדם מבטל בעצמו. מי שיש לו פתרונות לגאוה הוא בעל גאוה בעצמו. מי שחושב שהוא יודע איך להתבטל - הוא 'יש' גדול ומסריח. אדרבה, כל מהות הענוה היא שהאדם קולט שהוא אינו מאומה, הוא לא פותר שום דבר. הדרך היחידה לבטל את הגאוה, זה לדעת שהוא בעל גאוה, והוא אינו יודע להשתחרר מזה, ורק עושה את כל מה שהצדיקים הורו לעשות כדי להתרחק מזה, ואחר כך מתחנן ומשתוקק להשי"ת בתפילה ש"ה יעזור".

וכך מסופר על בני המגיד הקדוש מטשערנאביל ז"ע, שמונת הצדיקים הקדושים, שכשנחתקו בירושלם מדרגותיו, אמר בנו הרה"ק ר' יוחנן מראחמיסטריווקא ז"ע שרצה לקחת את הגארנישט, אך אחיו הרה"ק ר' משה מקראטשוב ז"ע כבר לקח זאת, לכן הוא יקח את הגארנישט שבגארנישט. וזהו תכלית הענוה שדרש הבעש"ט הקדוש: לא שתהיה אין אצלך, אלא שאף זה לא תהיה אצלך!

אלא מה? ה' יעזור!

הושענא רבה תק"כ. בהיכלו של מרן הבעש"ט הקדוש ז"ע כבר גיימו את התפילה, אך חרדת אלקים שוררת במקום. זה עתה גילה מרן לתלמידיו הקדושים שבשנה הנוכחית יסתלק לעולמו. אימה נוראה נפלה על הכל.

היו שם כמה תלמידים צעירים - מספר הרה"ק מקאמארנא ז"ע (נוצר חסד אבות פ"ד מ"ד) - צדיקים קדושים אבל בכל זאת בחורים שעדיין לא שימשו כל צרכם. כיון שהודיע להם אור שבעת הימים שהולך להסתלק, לא ידעו את נפשם, ושאלו אם יסעו לצדיק פלוני, כשחם נוקבים בשמו.

ויען להם הבעש"ט הקדוש: "סעו אליו, ותנסו אותו; בתקשו ממנו עצה להסיר את הגאוה, וזה יהיה המבחן: אם יתן לכם עצה - דעו שאין בו ממש. ואם יאמר לכם 'ה' יעזור' - אזי תדבק נפשכם בו כי צדיק גמור הוא!"

שבעה חודשים לאחר מכן, בחג השבועות - עת הסתלקותו, ראו דבר זה בפועל על הבעש"ט הקדוש בעצמו, כאשר ברגעים האחרונים הנשגבים רחשו שפתותיו "אל תבואני רגל גאוה" (והרה"ק מקאמארנא מציין שם שגם האר"י הקדוש רחשו שפתותיו כך לפני פטירתו).

נולד עם זה

הסיפור הזה מעורר פליאה. כולנו יודעים שהיסוד המוסד בעולם החסידות היה הביטול, ההכנעה, והענוה. כל תורת הבעש"ט הקדוש עוסקת להאיר שהכל אלקותו יתברך, ואין עוד מלבדו, ואין לנו שום מצאיות וישות כלל. אך למעשה עומד הבעש"ט הקדוש ומזהיר אותנו: אין עצה לגאוה! אפילו ברגע האחרון על אדמות עדיין אני זקוק לישועת ה' שלא לבוא לידי גאוה.

היא כיצד? וכי לחינם עמלו חסידים בכל לבם ונפשם לעקור את הגאוה ולהגיע לענוה?

התשובה לכך נמצאת בספ"ה ק' יושר דברי אמת' (בתחילת הספר). **"אמתת ענין זה ברמז נמרץ ובקיצור גדול הוא זה, כי באמת האדם מוטבע על זה ונולד בזה שיגבה לבו, כמו שאמרנו חז"ל 'ארבעה מיני גאים בעולם, ואדם מתגאה על כולם', וזה מצד קליפת נפש הרע שנתערבה בו... כי באמת מי שיפתח לו השי"ת עיני הכרתו, ראה שפלוותו תמיד, ומתבייש את עצמו תמיד, קל וחומר בחושבו בגדולת יוצר כל מעשי בראשית ב'ה וכו', אשר מחמת בושה ממנו הוא כאין נגדו מכל וכל. רק מחמת זוהמת הנפש שמעורר עיני האדם מלהביט אל האמת, ובוזאמה זו נולד האדם מחטא אדם הראשון, על ידי זה נדמה לו כל הגבוהות בלב, ועיניו טח מראות תמיד יראה ופחד השי"ת בלב, ואינו יודע ואינו מרגיש בגבוהות לבו כלל, כי הוא נולד וגדל בזה מעט מעט בכל יום גדול מחבירו".** האדם נולד בעל גאוה, גם אם אינו מרגיש זאת. הוא בעל מום במהותו. גאוותו, בברייתו - מצד הנפש הבהמית המעורבת בו. כבר מקטנותו הוא חושב כל הזמן שהוא הטוב והישר והחזק והכשרוני והמיוחד, והוא אפילו לא קולט כמה הוא שבו בתפיסת הגאוה והישות (ראו שם משל נפלא על זה).

לכן אדם לבדו אינו מסוגל להסיר את הגאוה, רק על ידי סיוע

המכיר את מקומו

למה כ"כ נחוץ לאדם שיכיר את מקומו ותפקידו המיוחד בעולם? ואם כן מה משמעות המושג 'קנאת סופרים'? ומה גורם לאדם לסטות מהתפקיד המיוחד שלו?

שחננו השי"ת. ועיקר הקלקול שבעולם מתחיל ממה שאין בני אדם מכירים את מקומם, וכל אחד דרוף לצבור כבוד והון, ואין אדם משים על לבו לעסוק בחלקו אשר נתן לו השי"ת, במה שיכול לתרום לתיקון ולשלמות העולם, כי מתוך שכל המגמה היא לגרוף עושר וכבוד בלי די, ממילא כאשר רואים באחד שהצליח באיזה עסק ומלאכה מתקנאים בו, ומדמים בנפשם שמלאכה זו הוא מלאכה שיש בה הצלחה, ורודפים אחריה, ומשיגין אחד את גבול רעהו, ונכנסים לתחום שאינו שייך אליהם, ונוטים מתפקידם המוכן אליהם, וזוהו מקלקלים לעצמן ולעולם כולו.

ונקח משל לעצמינו משני חברים שגדלו יחד, ואחד היה מוכשר בטבעו להיות מנהל, ומן שמאי קא זכר ליה לנהל מוסד חשוב, ובכישורונותיו הברוכים הרבה תורה בישראל, וראה ברכה בעמלו, אבל חברו וידידו לא היה מוכשר כ"כ בטבעו לדבר הלוה, אלא שהיות וגדל עם חברו וידידו יצא עיניו ולבו אל המלאכה לנהל מוסד ולהצליח, ולא להיות פחות מחבירו, והשתדל מאוד על הדבר למצוא אף הוא מלאכה מכבדת כזו, והרי שנינו 'בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו', ואכן הגיע אל תפקיד הנכסף אליו, ואף עליו הוטל מלאכת הניהול, אבל היות ואין זה כישורונותיו האמיתיים, התנהל המוסד ביגיעה גדולה, והרבה הוצרך לטאטא ולכסות שלא יראו מגרעותיו, ובאמת לא זו בלבד שגרם רעה לעולם כי אם היה משאיר תפקידו לרעהו הטוב ממנו, לאדם המוכשר באמת אל הדבר, הרי היה המוסד מתנהל באופן מושלם בהרבה, והיה מתרבה יותר תורה בישראל, אלא אף גם לעצמו לא היטיב בעצם, כי באם היה עוסק במלאכה אחרת המותאם למידתו ולטבעו, היה נפשו בא לסיפוקה, והיה מתעלה וגדל עמה, והיה רואה ברכה בעמלו, נמצינו אומרים כי עיקר שלמות האדם ותיקון עצמו וכל העולם כולו, הוא כאשר יזכה אל מקומו המיוחד.

א

השלמות האמיתית, במקום המיוחד

אמרו חז"ל ה'ק' במסכת אבות (פ"ד מ"ג) 'אין לך דבר שאין לו מקום', כל דבר בעולם יש לו מקום המיוחד לו בשרשו, אשר במקום זה דווקא יכון הצלחתו. חז"ל ה'ק' העמידו בדבריהם אלו את אחד היסודות הנחוצים ביותר בחיי עבודת ה', האדם צריך להכיר את מקומו, במקום אחר כתבו על כך חז"ל 'איהו חכם המכיר את מקומו' וכן גם בין קנייני התורה נמנית דרגה זו של 'המכיר את מקומו'.

כי ברור שה'מקום' הזה אינו אינו דווקא בגשמיות אלא בעיקר ברוחניות, כי הכוונה של ה'מקום' הוא המדרגה והמעמד והמצב הפנימי שבו שורה האדם, ועל האדם להכיר את אותו המקום והמדרגה המיוחדת לו, כי כאשר זוכה האדם לאחוז במדרגתו המוכנת לו בעצם, יתעלה ויצליח ביותר, ובה דווקא יזכה להגיע לשלמות תיקונו. כי יש לכל אדם תפקיד מיוחד בעולם המיועד לו משמים אשר הוא תפור למידות וכוחות ותכונות נפשו בדיוק ובשלמות הגמור אשר אמנם צריך לכך הרבה יגיעה וחכמה להגיע לדרגה זו של 'חכם המכיר את מקומו', להתגבר על כל המכשולים בתוככי הנפש והנטיות של חמדה ותאוה העוליים להסיטו מהמקום שלו, אך היגיעה שווה את מחירה כאשר ימצא את אושרו ושלמות תפקידו במקום שההשגחה הפרטית הועידה אליו.

והתורה ה'ק' מזהירה את האדם מהנטיות המכשילות האלו במקומות רבים, כמו שגם אמרו ז"ל 'איהו עשיר השמח בחלקו', שעניינו שישמח בחלקו דווקא, מתוך האמונה בהשגחה פרטית והכרת השכל הישר שבחלקו המיוחד לאדם דווקא שם בחסרונותו ויתרונות המיוחדים שלו, הזמין הקב"ה את שלמותו האמיתית בגשמיות וברוחניות, ושם דווקא יוכל האדם להתעלות ביותר, ויכיר כי מה לו להתאוות לשולחנם של אחרים שרק נדמה בעיניו ששם ימצא את שאהבה נפשו.

דוגמא מצויה למכשול הזה הוא מה שכאשר אדם רואה חברו מצליח בעבודת השי"ת, הוא רוצה להתדמות אליו ומתחיל לעסוק בעבודה שאינו לפי כוחו ותכונת נפשו, אשר בסופו של דבר אינו מצליח להחזיק בה מעמד, והוא אף עלול להמאס עליו את כל ענייני העבודה, או בבלבולים ודמיונות שונים כיו"ב, ושורש הטעות היתה מצד שאין האדם הזה מכיר מקומו האמיתי ברוחניות, וששלמות האדם הוא דווקא במקומו המיוחד אליו לפי שרשו וכוחו.

ב

נאה לו ונאה לעולם

ובאמת שהיסוד הזה הוא אמת גם בגשמיות העולם, כאשר אם כל אחד היה עוסק בעסק ובמלאכה התואם אליו לפי כוחו ומהותו, כבר היה נאה לו ונאה לעולם, שגם האדם עצמו היה מגיע לשלמות והיה מוציא כוחותיו האמיתיים אל הפועל, וגם היה נאה לעולם שכל אחד היה תורם חלקו לתיקון העולם כפי מה

ד

האור המסתתר בקושי הזה

ובספ"ק מבואר כי בפרט הזה נתעלו מלאכי רום מאתנו במה שהם מכירים כל אחד מקומו ומדרגתו, אשר לכן הם נקראים מלאכים שהוא מלשון שליחות (ועיני ספ"ק "שפת אמת" במדבר תר"ו ותר"ט), כי השליחות שלהם ברורה ונהירה בלי נטיה לשום צד, וכל עסקם הוא למלאות תפקידם ושליחותם העליונה, מש"כ האדם שחושך העולם גורם לו לעסוק בעניינים שאינם שייכים לשליחות המיוחדת שלו.

אך בעומקם של דברים החסרון הזה של כלל ישראל נובע דווקא ממעלתם, כי הרי ידוע שכלל ישראל הם בדרגה גבוהה מהמלאכים, אלא שמה שמצינו ודווקא אצל המלאכים המדרגה, להכיר כל אחד מקומו, הוא כי עבודת המלאכים הוא "עבודת היראה", מש"כ בני ישראל עיקר עבודתם הוא בבחי' "אהבה", והנה ע"י "יראה" נמשך ענין הגבול והצמצום כידוע, אבל באהבה מצינו העניין של "אהבה" מקלקלת את השורה, ואף שוודאי זה חיסרון גדול מאוד, הוא נובע מכח המעלה הזו אשר מצד שעבודתם עבודת אהבה ממילא אין בחי' הגבול בהיר ונהיר אצלם, ויש מקום לחוש שלא יכירו כ"א במקומו המיוחד אליו דווקא, ולכן גם מצינו בחג מתן תורה שזה עתה יצאנו ממנו שהוצרכו ישראל לאזהרה "הגבל את העם" "פן ירסו אל ה'", שפנימיות ענייניו הוא כי העדר ההגבלה מביא שלא יזכו לשלמות העבודה, ואף יחסר מאתם חיבור האמיתי לשרוש העליון, אשר יזכה האדם לזה דווקא ע"י העסק והעבודה בחלקו המיוחד אליו, ואכן נקודה זו יש לנו ללמוד מן המלאכים אשר לכל אחד מוכן מקום מיוחד אשר שם מקומו וגבולו ובה ישכון.

יעזור השי"ת שסייענו לנו מן שמאי להכיר את מקומו ונדע את העבודה המיוחדת לנו.

מעובד משיחותיו של המשפיע הגה"ח ר' בן ציון אפל שליט"א

ג

לא תחמוד - מעיקרי התורה

מתוך כך נוכל להבין את הדיבור העשירי מעשרת הדיברות שקראנו זה עתה שהוא "לא תחמוד". אשר אילולי דברינו היה יכול להיות מוקשה קצת למה נחקק הדיבור הזה בתוך עשרת הדיברות, ולא עוד אלא שהוא מלאכה גומרת אותם, וכלל הוא שהמדרגה הבא באחרונה וכן המדרגה הראשונה הם מדרגות כלליות הכוללות את הכל.

ואכן דיבור "אנכי ה' אלוך" הראשון מובן שהוא הראש והשורש לכולם, אבל מה הוא ענין הכללי בדיבור "לא תחמוד"? אמנם ע"פ האמור מובן, כי הרי כל עיקרי 'עשרת הדיברות' הוא בכדי שהאדם יוכל להתרבה על ידם באלקים חיים, כאשר הן השורש של התורה כולה שהיא תרי"ג עיטין לדבקה בו, וכלל הכולל הכל שיזכה האדם לדיבקות האמיתית באלקים חיים הוא כאמור במה שיכיר את מקומו בלתי נטות הימנו, ולא יחמוד ויתאוה אל מדרגה שאינו שלו, אלא ידבק במקומו הראוי ונאות אליו, ועל זה הוזכרנו "לא תחמוד".

ויש לציין יסוד חשוב המשלים את העניין אשר מובא בספ"ק "אהבת שלום" על דיבור זה ד"ל תחמוד". כי לזה מסיים הכתוב

רשימה / כללי וחיצוני קודש מאוארי החסידות

ווען איד קוק אריין אין די וועלט, געפעלט מיר קיינער ניט, אבער ווען איד קוק אריין אין מיר, געפעלט מיר שוין די גאנצע וועלט

הרה"ק ר' ברוך ממעזיבוז ז"ע (כוצינא דנהורא, טהרת המידות)

נרבת הרה"ח ר' אהרן ברי"י קרישבוטק שליט"א
לדגל נישואי בנו למזל טוב

נרבת הרה"ח ר' יואל אייזנער שליט"א
לדגל נישואי בתו למזל טוב

נרבת הרה"ח ר' יששכר דוב סאמעט שליט"א
לדגל נישואי בנו למזל טוב

נרבת הרה"ח ר' חיים שמואל אסטרייכער שליט"א
לדגל נישואי בנו למזל טוב

500 גליונות לזיכוי הרבים
נרבת החתן החשוב חיים ליבר מרדכי פרוש שליט"א
לדגל שמחת נישואי למזל טוב

מכתב מן הבש"ט הן חלמני ויע
מכתב מן הבש"ט הן חלמני ויע
מכתב מן הבש"ט הן חלמני ויע

החלקת ספרים חנים
נפשי בשאלתי + א חסידישער בחור א' + א חסידישער בחור ב'
המאגדים מאמרים שונים מתוך "חידושי משנים שעברו (בין אחר לכל אחר)"

הכמות מוגבלת
וכל הנקדים זוכה
יש להדריש בקו טלפון שמוספרי:
02.372.2397
מוקד חלקיק יחי בעדה בן חיים תלמידי תורה

